

Νομισματικό Μουσείο

Ἡ νομισματικὴ συλλογὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου γιορτάζει τὰ 150 χρόνια τῆς ἰδρύσεώς της (βλ. Α.Ε. Χρονικά 1979, σ. 1-10).

Ἡ Μονὴ Καισαριανῆς σὲ κίνδυνο

Οἱ τελευταῖοι σεισμοὶ προξένησαν στὴ Μονὴ Καισαριανῆς σοβαρὰς ζημιές. Τὸ μνημεῖο αὐτὸ, κτίσμα τοῦ 11ου-12ου αἰ. ἔχει τοιχογραφίες τοῦ 1682. Πνευματικὸ κέντρο στοὺς θυζαντινοὺς χρόνους τὼρα κινδυνεύει νὰ καταστραφεῖ.

Ἐπιτέλους τὸ Ἄργος σώζει τοὺς Στρατώνες τὸυ

Τὸ δημοτικὸ συμβούλιο τοῦ Ἄργους ἀποφάσισε τὴ διατήρησι καὶ ἀξιοποίηση τῶν Καποδιστριακῶν στρατῶν. Τὸ 1977 ἐκίνησε τὸ θέμα διάσωσιν τῶν στρατῶν (βλ. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ τ. 2 καὶ 3) καὶ τελικὰ τὸ Μάρτιο τοῦ 1983 τὸ θέμα ἔληξε.

Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ἀπὸ καιρὸ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ ἔχει ἐγκρίνει 15 ἑκατ. δρχ. γιὰ τὸ ἔργο αὐτό. Ἐταῖ τὸ Ἄργος θὰ διατηρήσει τὸ σημαντικό αὐτὸ οἰκοδόμημα καὶ θὰ ἀποκτήσει ἕνα θαυμάσιο πνευματικὸ κέντρο.

Ἀρχαιολογία καὶ μουσικὴ

Στὸ Καίμπριτζ τῆς Ἀγγλίας ἐγίνε τὸ 1982 (11 Δεκ.) συνέδριο μὲ θέμα Ἀρχαιολογία τῶν μουσικῶν ὀργανῶν στὴν Εὐρώπη.

Ἀνιχνευτὲς μετάλλων στὸ Βέλγιο

Νέα νομοθετικὴ ρύθμισι στὸ Βέλγιο θεσπίζει τὴ χρῆσι ἀνιχνευτῶν μετάλλων. Ἄρθρο 1: Ἀπαγορεύεται ἡ χρῆσι ἀνιχνευτῶν μετάλλων γιὰ παρανόμους ἀνασκαφές. Ἄρθρο 2:

Στὴ διαφήμισι τῶν μηχανημάτων αὐτῶν ἀπαγορεύεται κάθε ἀναφορά σὲ ἀρχαιολογικὸ ἀντικείμενο. Ἄρθρο 3: Οἱ παραβάτες θὰ τιμωροῦνται μὲ πρόστιμο ἀπὸ 100 ἕως 1.000 φράγκα.

Παλαιοχριστιανικὴ βασιλικὴ στὰ Ροῖτικα

Στὴν Πελοπόννησο, κοντὰ στὴν κεντρικὴ πλατεῖα τοῦ χωριοῦ Ροῖτικα, ἀποκαλύφθηκε μιὰ παλαιοχριστιανικὴ βασιλικὴ μὲ ψηφιδωτὸ δάπεδο ποὺ ἀναπαριστᾷ υδρόβια ζῶα καὶ γεωμετρικὰ θέματα.

Καταστροφές στὴν Κῶ

Στὴ θέση Τσουκαλαριά τῆς Καρδάμηναιας, στὴν Κῶ, μιὰ ξενοδοχειακὴ μονάδα — παράνομη — κατέστρεψε νῆο, προφανῶς τοῦ Ἀπόλλωνος. Τὰ θεμέλια τοῦ ξενοδοχείου ποὺ ἐκτείνονται σὲ 800 τ.μ. καταπίησαν τόσο τὸ νῆο ὅσο καὶ συναφῆ κτίρια. Ἀπὸ τὴν Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία ἐξετάστηκαν τὰ μῦθὰ τῆς ἐσκαφῆς στὰ ὅποια βρέθηκαν ἐπιγραφές, σπασμένα ἀγάλματα, θωμοὶ, εἰδῶλια καὶ πολλὰ θραύσματα ἀγγείων ποὺ χρονολογοῦνται ἀπὸ τοὺς Μυκηναϊκοὺς χρόνους ὡς τὴ ρωμαϊκὴ ἐποχῆ.

Κρασί ἀπὸ τὴν Κῶ

Ναυάγιο τοῦ 1ου αἰ. π.Χ. ἐπισημάνθηκε σὲ θάθος 50 περίπου μέτρων ἀνάμεσα στὴν Ὑδρα καὶ τὴς Σπέτσες. Πρόκειται προφανῶς γιὰ ἕνα πλοῖο μῆκους 40 μέτρων ποὺ μετέφερε κρασί ἀπὸ τὴν Κῶ.

Γιατί δὲν εἶχε ἀπήχησι;

Σημαντικὴ ἀλλὰ χωρὶς τὴν ἀντίστοιχὴ ἀναπόκρισι ἀπὸ τὸ κοινὸ εἶναι ἡ ἐκθεσι ποὺ ὀργανώθηκε στὸ Μητροπολιτικὸ Μουσεῖο τῆς Νέας Ὑόρκης. Πρόκειται γιὰ τὴν πρώτη, ἐκτός ἔδρας, ἐκθεσι θησαυρῶν τοῦ Βατικανοῦ, μιὰ ἀπὸ τὴς πρὸ ἀξόλογοις συλλογῆς στὸν κόσμῳ.

Νέα σαρκοφάγος στὰ Χανιά

Στὴ συνοικία Κοιμιπέ τῶν Χανίων, βρέθηκε, κατὰ τὴ διάρκεια ἐσκαφῆς θεμελίων, μιὰ πῆλινη σαρκοφάγος ποὺ χρονολογεῖται στὰ 1300-1200 π.Χ.

Κιβωτόσχημης σαρκοφάγοι στὸ Ἡράκλειο

Στὴ θέση Ἐλληνας τῆς κοινότητος Τυμπακίου Πυργιώτισσας, στὸ Ἡράκλειο, βρέθηκαν, σὲ ἀνασκαφές ὑπερομηναϊκοῦ τάφου, 4 κιβωτόσχημης σαρκοφάγοι, μὲ πλούσια κτερίσματα.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

12ο Διεθνὲς Συνέδριο Κλασικῆς Ἀρχαιολογίας

Ἀθήνα, Σεπτέμβριος 1983

Θέμα: Ἡ Ἑλλάδα τῶν κλασικῶν χρόνων (6ος-5ος αἰ. π.Χ. καὶ ὁ ἀρχαῖος κόσμος).

Πληροφορίες: Γραμματεία τοῦ 12ου Διεθνοῦς Συνεδρίου Κλασικῆς Ἀρχαιολογίας, Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν, Γενικὴ Διεύθυνσι Ἀρχαιοτήτων, Ἀριστείδου 14, Ἀθήνα (ἐγγραφές ὡς 31 Μαΐου).

8ο Διεθνὲς Συνέδριο τῶν Ἑταιριῶν τῶν Κλασικῶν Σπουδῶν.

Δουβλίνο, 27 Αὐγούστου - 1 Σεπτεμβρίου 1984

Ὄργανωνεται ἀπὸ τὴ Βασιλικὴ Ἀκαδημία τῆς Ἰρλανδίας καὶ τὴ Διεθνή Ἐνωσι Ἑταιριῶν τῶν Κλασικῶν Σπουδῶν (FIEC). Οἱ ἀνακοινώσεις γίνονται κατόπιν πρόσκλησης. Θέματα: Παπυρολογία, ἀρχαία φιλοσοφία, ἐπιγραφικὴ, θέατρο, μυκηναϊκὲς σπουδές.

Διεύθυνση: Prof. G. Watson, Royal Irish Academy, 19 Dawson Street, Dublin 2, Ιρλανδία.

9ο Συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης για την Ιστορία του Υγαλιού,

Nancy, 23-29 Μαΐου 1983, Γαλλία

Θέματα: Αρχαιότητα, Ρώμη, Δυτικός μεσαίωνας, Βυζάντιο και Ισλάμ, Σύγχρονη εποχή (16ος-20ός αιώνας).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Μαρούσι 7-4-83

Πρός τη στήλη αλληλογραφίας του περιοδικού «Αρχαιολογία», ΑΘΗΝΑ, 5.000 χρόνια ζωής.

Θά σάς παρακαλέσω να φιλοξενήσετε λίγες γραμμές ως δέο σύμπερασμα του εισαγωγικού αυτού άρθρου σας:

I. «ως τὰ χρόνια του Θεσεία χωριστές «συναοικίες» και «χωριά» άποτελούσαν την Άθηνά, έξου, και τό όνομά της στον πληθυντικό: αϊ Άθηναι.» Αυτό, όμως, δέν τεκμηριώνεται από πουμενά, όσο έξρω. Αντίθετα, έχουμε παρόμοια φαινόμενα στην αρχαιότητα, πού ή πληθυντική όνομασία των πόλεων, δέν οφείλεται διάδου στην προώτερη περισσότερο ταυτώνυμων οικισμών: Θήβα - Θηβαί, Θέσπεια - Θεσπιαί και Θεσπιαί, Πλάταια - Πλαταιαί, Θρία - Θριαί, Μυκήνη - Μυκήναι, Άθήνη (Όδύσσεια ή 80) - Άθήναι.

Δέν μπορεί να είναι συμπτωματικό, πως όλα αυτά τὰ τοπωνύμια οφείλονται σε (πρωιτορικές - τοτεμικές) θεότητες. Τά τρία πρώτα κόρες του Άσπου, τό τέταρτο νύμφη του Παρνασσού, ή Μυκήνη κόρη του Άγαχου, του ασάτη ίδρυτή του Άργου - έγγονη του Όκεανού, και ή Άθήνη, θεότητα από τή Λιβύη, όπου γεννήθηκε άνορθοδόξα από τον Δία. Όλες τους, μαρτυρημένες γυναικοκρατικές παμπάλαιες οντότητες... Άλλά τό πιο έντυπωσιακό σχετικό

είναι, ότι ή νήσος Κρήτη (άπό τήν θυγατέρα του Δευκαλιώνα Κρήτη, μάλλον παραδίνεται από τον Όμηρο και στον πληθυντικό, αϊ Κρήται!! (Όδ. ξ 199, και π' 61).

II. «ή Άκρόπολη τής Άθήνας ήταν μία τυπική μυκηναϊκή τοποθεσία, και περιλάμβανε τίσ χαρακτηριστικές λειτουργίες ενός μυκηναϊκού κράτους: τήν πολιτική και τή θρησκευτική. Οι δύο αυτές λειτουργίες ήταν συγκεντρωμένες στο ίδιο πρόσωπο, πού ήταν βασιλιάς και ταυτόχρονα άνώτατος ιερέας.» Αυτό, σύμφωνα με τίσ τελευταίες (άπό τό 1970 κι έδώ) έπιστημονικές μαρτυρίες, δέν μπορεί να τεκμηριωθεί. Άν πάρουμε, μάλιστα, σαν πρότυπο τή μητρόπολη των μυκηναϊκών οικισμών (κι όχι τοποθεσιών, όπως πιο πάνω γράφεται), τίσ Μυκήνες, έχουμε τήν αρχαιολογική βεβαίωση, ότι ο Άναξ δέν ήταν και θρησκευτικός άρχοντας (Priest King), και τό άνάκτορό του δέν περιλάβαινε χώρους λατρείας. Η θρησκευτική ζωή των Μυκητών γινόταν σε ιδιαίτερο κέντρο και ο άρχιερέας - θρησκευτικός άρχηγός πιθανότατα κατοικούσε σε ιδιαίτερο κτίριο, τό «Νοτιοδυτικό-κατά Μυλωνά.

Και πρέπει να προστεθεί, ότι ή λατρεία αυτή, θεωρημένη από τὰ πάμπολλα εικονογραφικά στοιχεία, μικροσταντικείμενα κλπ., άλλα και άποσπαστή φιλολογική - έθνολογική άπό τιμηση των αρχαίων κειμένων, και ιδιαίτερα των δραματικών έργων του κύκλου των Άτρείδων, άνήκει σε γυναικείες θεότητες. Φθάνοντας μέχρι τήν «πολιούχο» κρανοφόρα θεά με τό ν γρυσάο. Τή «θεά του πολέμου», όπως μεταβλήθηκε (κι έδώ, όπως και στην Άθηνά) στά χρόνια τής άχαικής άνδροκρατίας, ή πανάρχαια ειρηνική μητριαρχική θεότητα τής Άργολίδας. Τήν όποία, φυσικά, δέν ήταν δυνατό να φιλοξενεί τό άνάκτορό του, ούτε τήν «δοξάζει». Ένας πατριαρχικός άρχοντας, καταπώς γινόταν παλιότερα σε μικρασιάτικους πολιτισμούς, λχ Τσατάλ Χουγιούκ ή και στή Μινωική Κρήτη.

Πολλά στοιχεία για τὰ παραπάνω, με θιβλιογραφία, βρίσκονται στή διατριβή τής κ. Ιωάννας Κριτσέλη - Προβδίη, «Τοιχογραφίες του Θρησκευτικού Κέντρου των Μυκητών» (1982),

και στή «Γυναικοκρατία» (Μητριαρχία) του ύπογράφοντα, έκδ. Χατζηνικολή (1980).

Εύχαριστώ πολύ για τή φιλοξενία
ΘΑΝΑΣΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Άθήνα 22-3-83

Άγαπητή Άρχαιολογία,

Πιστεύω στην προσπάθειά σου για τήν προστασία, ή άκόμα και σωτηρία, των αρχαιοτήτων και σαν λάτρης τους — θέλω να απουδάσω κιόλας Άρχαιολόγος — θέλω να συμβάλω σ' αυτή.

Άπό πολύ παλιά θέλαμε κάτι όρθόγωνια σχήματα στή θέση Λιθάδι, στο άκρωτήριο «Άλη» στην Άίγινα, όπου και παραθερίζω, για τὰ όποία λέγαμε, ότι ίσως είναι παλιές άλυκές, ίσως τάφοι.

Κάποτε ήρθαν κάποιοι, έδοκαμν, μάθαμε πως ήσαν συλημένοι τάφοι, πού σύμφωνα με μία έκδοχή αποδίδονται στους Σαλαμινομάχους, οι όποιοι τάφους σε λαθευτούς τάφους κοντά στή θάλασσα — κάτι άσυνήθιστο — για δέν άντικρίζουν τό σημείο τής ναυμαχίας.

Πρέπει να ταν τό 1979 όταν κάποιοι φερόμενοι σαν ιδιοκτήτες, άφου περιμάνδρυσαν τήν περιοχή, άποφάσισαν να κτίσουν ξενοδοχείο. Τότε άντέδρασε δυναμικά όλη ή περιοχή, έχοντας μάλιστα και τήν ύποστήριξη τής τότε άντιπολίτευσης, και οι έργασίες διακόπηκαν.

Άπό τότε μένουσι οι τάφοι σκεπασμένοι με χώματα, εκτός από ελάχιστα, και ή γενικότερη εικόνα τής περιοχής όλους τής μάς λυπει, γιατί πονάμε τή χώρα μας και τὰ δημιουργήματα τής ιστορίας της. Έλπίζουμε κάτι να γίνει...

Μέ τιμή

Κώστας Λουκέρης,
Μαθητής Γ' Λυκείου.

Διεύθυνση κατοικίας: Βυζαντίου 22

Παπάγου

ΥΓ: Οι φωτογραφίες τραβήχτηκαν τήν Άνοιξη του 82

Προς τους άναγνώστες μας.
Παράλο που τό τεύχος αυτό είναι πλουσιότερο κατά 16 σελίδες, ή πληθώρα τής ύλης μάς άνοηκασε να αναθεωρήσω, για τό έπόμενο τεύχος τίσ στήλες: Βιβλία, Έκθεσεις, Νεοελληνικές βαρβαρότητες.